

I. A mogyorósbányai óvoda kialakulásának bemutatása

Mogyorósbányán az óvoda, 1947 júliusában alakult meg. A kezdeti időkben eleinte csak időszakosan, az év néhány hónapjában működött, majd az egyre nagyobb igény miatt a téli, tavaszi és őszi időszakban is fogadta a gyerekeket.

Hosszú éveken keresztül fért meg egymás mellett óvoda, orvosi rendelő és tanácsháza egyetlen épületben.

1974-ben az orvosi rendelő két szobáját átadták az egyre zsúfoltabbá váló óvodának, melyből előszoba, (öltöző) és csoportszoba lett.

Az 1970-es évektől már folyamatos óvodánkban a szlovák nemzetiségi hagyományok őrzése. (dalok, táncok, versek stb.) 1996 óta hivatalosan is szlovák nemzetiségi óvodaként működünk. Ugyanebben az évben közös igazgatás alá vonta az óvodát és az iskolát a fenntartó önkormányzat.

Az óvoda épületének állaga folyamatos karbantartást igényelt, az udvar burkolata feltöredezett, a tető beázott. Saját forrás hiányában pályázatokat kerestünk és lassan, de folyamatosan évről-évre történtek felújítások. (tetőcsere, udvar burkolása, udvari mozgásfejlesztő eszközök, épület szigetelése, nyílászárók cseréje, csoportszobák burkolása és a mosdó teljes körű felújítása stb.)

Óvodánk 2005-től a gyermeklétszám csökkenése következtében egycsoportos intézményként működött.

2006-tól a Tát Nagyközség Önkormányzati Napközi Otthonos Óvoda Tagintézménye lettünk. A Kistérségi Társulás koncepciójának célja a közös fenntartású intézmények hatékony működtetése, a közoktatási feladatellátás színvonalának növelése, kedvezőbb finanszírozással a gazdaságosság növelése, az esélyegyenlőség biztosítása.

A gyermeklétszám emelkedése indokoltá tette, hogy a 2013. évi LV. törvény (a nemzeti köznevelés 2011. évi törvény módosításáról szóló) 5§ (7.) bekezdését figyelembe véve, a fenntartó által engedélyeztethető 30 fő létszám túllépése miatt csoportbontást kezdeményezzünk, kérelmünket a fenntartó önkormányzat jóváhagyta. Ennek megfelelően, 2014. szeptember 1-jén a Tát Város Önkormányzati Napközi Otthonos Óvoda Mogyorósbányai Tagintézményeként, két részben osztott csoporttal kezdtük meg a működést.

II. Tárgyi feltételek

Az épület a folyamatos karbantartásnak köszönhetően jó állapotban van, mely folytatására további pályázati lehetőségeket keresünk. A karbantartási feladatokat a fenntartó jóváhagyásával, minden évben a nyári időszakra tervezzük.

- Csatornázás, vízelvezetés megoldott
- Udvar burkolása (fű + gumitégla + térburkoló) 2002-ben és 2015-ben megtörtént (mindkét alkalommal pályázat útján)
- Központi fűtés gázüzemű
- Alternatív fűtési lehetőség cserépkályhával megoldható (2013-ban kialakítva)

- Kábel TV csatlakozás megoldott
- Tálaló, melegítő konyhát működtetünk, mely a követelmények szerint, HACCP rendszerrel üzemel. A melegítéshez, tálaláshoz a megfelelő számú edény, rendelkezésünkre áll, fejlesztésük szükség szerint folyamatos.
- A mosdó korszerűsítése 2015-ben megtörtént (pályázati forrásból)

Csoportszobák berendezései:

- Gyermeklétszámnak megfelelő fektető, tároló, asztal, szék, játéktartó polcok és szekrények, babakonyha, tükör, szerepjáték kialakításához összeszerelhető babaszoba.
- Gyermeklétszámnak megfelelő baba, babaedény, nagyméretű kocka, fejlesztőjátékok, memóriajátékok, társasjátékok, kirakójátékok, konstruáló játékok, közlekedési játékok, szerepjátékok eszközei (orvos, boltos, fodrász, takarító, sofőr), mesekönyvek, ismeretterjesztő könyvek, lexikonok, játékkártyák, hangszerek, ábrázolás eszközei, bábok, fejdíszek, jelmezek.

Mozgásfejlesztő eszközök a csoportszobákban és az udvaron:

- Greiswald (2db.), Rotikom elemek, + henger, csúszda, (szobai+udvari)
- Tornapadok, babzsákok, labdák, tornakarikák, tornabotok, ugráló kötelek, mászó létrák, (kötél) gyűrűk, műanyag tölcser.
- Az udvarunk mozgásfejlesztő játékokkal jól felszerelt. Pályázat útján sikerült a régi vas mászókákat, hintákat lecserélnünk, így a most rendelkezésünkre álló játékok mind fából készültek: udvari mászóka (Komplex, 1db) hinta (3db) homokozó (2 db) kerti padok, kerti asztal.
- Az óvoda udvara lehetőséget nyújt az egészséges életmódra való neveléshez, a szabadban végezhető természetes mozgásigény kielégítéséhez.

Szemléltető eszközök:

- MINIMAT, képsorozatok, érzékelőjátékok, képeskönyvek, (állatokról, növényekről, közlekedésről, emberről) mesekönyvek, leporellók, (szlovák, magyar) diavetítő + diafilmek, TV, videó lejátszó +kazetták, magnetofon + hangkazetták, Hifi berendezés, CD-k, szakkönyvek.

A sajátos nevelési igényű gyerekeket fejlesztő eszközök:

- Érzékelőjátékok, memóriajátékok, a felsorolt mozgásfejlesztő eszközök, logopédus, (gyógypedagógus) egyéni fejlesztő eszközei.

Tárgyi eszközökben fejlesztés szükséges:

- Ortotéka fejlesztése, bővítése folyamatosan
- Külső udvari raktárak karbantartása, állagmegóvás
- Egyéni fejlesztéshez helyiség kialakítása (pályázat)
- Udvari fejlesztő eszközök stabilitási felülvizsgálata, felújítása, karbantartása

III. A pedagógiai munka

Cél:

A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása olyan egészséges, érzelmi biztonságot nyújtó környezetben, ahol az egyéni sajátosságok tisztelete és a szocializáció harmonikus biztosítása megvalósul.

A cél eléréséhez olyan óvodára van szükség, ahol:

Az óvodapedagógusok magas szakmai felkészültséggel végzik munkájukat, és a tudatosság mellett a segítő, elfogadó, óvó attitűd jellemezi magatartásukat. Biztosítják a gyerekek és családok számára az elfogadás biztonságos atmoszféráját, melyben mindenki megkaphatja a neki járó tiszteletet, szeretetet, bizalmat.

Tevékenység központú programunk módosított változata szerint végezzük munkánkat, mely a gyermeki tevékenységi vágy mellett az egyéni és életkori sajátosságok különbözőségét is figyelembe veszi.

Fejlesztési területek:

- Játék
- Egészséges életmódra nevelés
- Anyanyelvi nevelés

- Irodalmi nevelés
- Ének-zenei nevelés
- Vizuális nevelés
- A külső világ tevékeny megismerésére nevelés/matematikai nevelés
- Nemzetiségi nevelés

A játék:

Az óvodáskorú gyermek elemi pszichikus szükséglete, a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz. Örömforrás, feszültségoldó, élményt nyújt a gyerekeknek, az óvodapedagógusok részéről tudatos nevelőmunkát igényel.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- A gyermeki játék feltételeihez nyugodt légkör kialakítása
- A játék önállóságának biztosítása
- A játék továbbfejlesztése, ötletek új szituációk megteremtése
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba
- Közös élményszerzési lehetőségek megteremtése

Egészséges életmódra nevelés:

Hatékonyágát meghatározza az egészséges környezet, és az óvodapedagógus modellértékű személyisége.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- rugalmas napirend, higiénés környezet
- biztosítsák a megfelelő életritmus feltételeit
- a testi és lelki szükségletek kielégítése
- helyes szokásrendszer kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, mozgás)

- tudatosan segítsék elő a mozgás és észlelési funkciók párhuzamos fejlődését
- az óvodai tevékenységek minden területén használják ki a lehetőségeket
- szervezett és szabad (spontán) mozgás fontosságát tartásuk szem előtt az egészség megőrzése és megóvása érdekében

Anyanyelvi nevelés:

Az anyanyelv használata végigkíséri az óvoda egész napi életét, átfogja az oktató-nevelő munka minden területét, jelen van a felnőttek és a gyermekek mindennapi kapcsolatában.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- ügyeljenek beszédük helyességére, stílusára, hanglejtésre, dinamikára a hangsúly megfelelő alkalmazására (beszédük legyen kifogástalan)
- a gyerekek kérdéseit mindig válaszolják meg
- ösztönözzék a gyerekeket kérdéseikkel beszédre
- tájékozódjanak a családok anyanyelvi kultúrájáról
- az óvodapedagógus metakommunikációs jelzései legyenek összhangban a verbális közlésekkel

Irodalmi nevelés:

A gyermeknek örömet okoz, a mesehősökkel való azonosulás alakítja szemléletmódját, világképét, oldja a szorongást, gátlást, fantáziára serkent, belső képalkotást alakít, az összetartozás érzését erősíti.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait figyelembe véve válasszák ki az ismeretanyagot
- megfelelő (családias, szeretetteljes) hangulatot teremtsenek

- előadásmódjuk legyen hiteles
- minden nap szerezzenek irodalmi élményt, örömet a gyerekeknek

Zenei nevelés (ének, zene, dalos játékok):

„Az óvodával, annak zenéjével foglalkozni nem mellékes kis pedagógiai kérdés, hanem országépítés” (Kodály Zoltán)

Az a gyermek, aki olyan környezetben nevelkedik, ahol a zene a mindennapok része, érzelmileg kiegyensúlyozott felnőtté válik.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Élményt nyújtó közös éneklés biztosítása
- A gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozása
- Néphagyomány megőrzése
- Zenei érdeklődés felkeltése
- Zenei ízlés, esztétikai fogékonyság formálása
- Zenei alkotóképesség kibontakoztatásának elősegítése

Vizuális nevelés (rajzolás, festés, mintázás, kézimunka)

Az óvodai vizuális nevelés több mint egy nevelési terület, egy tevékenység az óvodapedagógia gyakorlatában, hiszen a gyermek kifejezésének egyik „legtitokzatosabb” területe. Az óvodai vizuális nevelés célja és szándéka, a gyermeki kreativitás felszínre hozása és értő támogatása.

Az óvodai vizuális nevelés feladatai, tartalma és módszerei folyamatosan bővülnek, változatosabbá válnak, és elágazásaiban a tehetséggondozás irányát mutatják.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Az alkotás igényének kialakítása
- Az óvodapedagógus felkészültsége, szemlélete, záloga a vizuális nevelés megvalósításának.
- A gyermekek megismertetése az eszközök használatával, az anyagokkal, a különböző technikai alapelemekkel, eljárásokkal.
- Egész nap folyamán megfelelő tér és eszközök biztosítása

A külső világ tevékeny megismerése (környezet, tér, mennyiség, forma)

Miután az óvodáskor végére kialakulnak a személyiség alapvető jegyei, figyelembe kell vennünk, hogy az óvodai ismeretszerzési folyamatok sorában a külső világ tevékeny megismerése különösen alkalmas arra, hogy a gyermekek képesek legyenek rácsodálkozni önmagukra és az őket körülvevő világra. Ez a rácsodálkozás olyan kérdéseket vethet fel bennük, amelyek megválaszolása segíthet az eligazodásban, képességeik, készségeik fejlődnek. Fontos, hogy sok tapasztalatot szerezhessenek, ezért helyi adottságainkat kihasználva ismertetjük meg velük az őket körülvevő világot. Az óvodapedagógus rácsodálkozási képessége, szűkebb és tágabb környezetünk tárgyi értékeinek, szépségeinek tisztelése kulcsfontosságú.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- kínáljanak lehetőséget tapasztalatszerzésre természeti és társadalmi vonatkozások tekintetében (séták, kirándulások, csoportszoba)
- a gyerekek életkorának megfelelően ismertessék meg velük szülőföldjüket, a tájat, az embereket, a tárgyi környezetet, helyi néphagyományokat, szokásokat
- szemléletmódjukkal alakítsák ki a gyerekekben a környezetkultúra, biztonságos életvitel, környezetvédelem fogalmak jelentését
- tapasztalati úton tudatosítsák a matematikai tartalmú ismereteket (mennyiség, tér, forma)
- teremtsenek játékszituációkat, problémahelyzeteket, melyben a gyermek számfogalma, relációja, geometriai ismeretei, problémamegoldó képessége fejlődik

IV.Szlovák nemzetiségi nevelés

Helyzetelemzés

Mogyorósbányán régi gyökerei vannak a szlovák nemzetiségnek. A törökök kiűzése után, a kipusztult Mogyorós települést szlovák (tót), német (sváb) és magyar családokkal telepítették be.

Ma már sajnos csak nagyon kevesen beszélnek a helyi szlovák tájnyelvet. Óvodánkban 1970-től hagyományőrzésként találkozhattak szlovák dalokkal, versekkel, mondókákkal a gyerekek. Ünnepeinket színesítettük az ősök dalaival.

1980-tól a nemzetiségi viselet megőrzése érdekében – nagyszülők segítségével- ruhát készítettünk a gyerekeknek. Évente 8-10 dalt, mondókát tanultak, mellyel a település rendezvényein szerepeltek. Minden alkalommal szívesen vettek részt az óvodások és szüleik ezeken az ünnepélyeken, örömteli élményt nyújtott a gyerekeknek és a felnőtteknek a közönség tetszésnyilvánítása.

1996-tól szlovák nemzetiségi nyelven is nevelő intézmény óvodánk. Az azóta eltelt időszakban a helyi Szlovák Nemzetiségi önkormányzat segítségével új népviseleti ruhát varrattunk gyermekeinknek. Településünk minden rendezvényén ott vagyunk, a hagyományok ápolásában szívesen veszünk részt, büszkén hordják gyermekeink a nemzetiségi viseletet.

Óvodánk szlovák nemzetiségi célkitűzései:

- Őseink nyelvének, nemzeti viseletének megőrzése, tisztelete
- A nemzetiségi önazonosság erősítése, átörökítése
- Pozitív hozzáállás kialakítása a gyerekekben a szlovák nyelv iránt
- Nemzetiségi kultúra és hagyományörzés ápolása
- Személyiségfejlesztés a helyi tájnyelv, mozgáskultúra, népi játékok révén
- Ünnepek, rendezvények meghitté, színessé tétele

Tárgyi feltételek

- A szlovák nyelvi neveléshez szükséges eszközökkel óvodánk rendelkezik, a fejlesztés folyamatos
- A természet adta lehetőségeket is igyekszünk kihasználni, amit tudunk, a szabadban figyelünk meg (növények, gyümölcsök, állatok)

- Eszközeinket igyekszünk folyamatosan megújítani, bővíteni, melyek a következők:
 - Nyomtatott segédeszközök
 - Audiovizuális eszközök
 - Játékeszközök
 - Egyéb eszközök (pl. népviselet)

A gyerekek játékosan, utánzás útján sajátítják el a nemzetiségi ismereteket. Egyéni fejlettségüknek megfelelően kínáljuk számukra a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését a gyermekjátékok és a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetek megteremtésével. A szlovák nemzetiségi nevelő munkánkat kiegészíti a családdal (szülőkkel, nagyszülőkkel stb.) a nemzetiségi intézményekkel,(testvérkapcsolatok) szervezetekkel való együttműködés, különösen a gyermekek nyelvi kultúrájának fejlesztése, a hagyományápolás és a nemzetiségi identitástudat megalapozása és fejlesztése terén.

V. Az óvoda kapcsolatrendszere

A család

Óvodánk a családi nevelés mellett, és annak folytatásaként igyekszik felvállalni szerepét és feladatait a gyermeknevelésben. Nagyon fontos ezért, hogy a szülői házzal a kapcsolatunk élő legyen, és együttműködő partnerei legyünk egymásnak ebben a felelősségteljes munkában.

A kapcsolattartás formái:

- Szülői értekezletek
- Családlátogatások
- Munkadélutánok (pl. az óvoda szépítése, udvari játékok festése)
- Ünnepi készülődések
- Napi kapcsolat (megbeszélések)
- Közös rendezvények
- Online kapcsolat

Iskola

Az iskolával kialakított jó kapcsolatunk segíti, megkönnyíti gyermekeink számára a megismerkedést az új környezettel

- Tanító néni látogatása a nagycsoportban az év folyamán több alkalommal
- Az alsó tagozatos nevelőkkel tapasztalatcsere
- Irodalmi műsorokon együttes részvétel
- Közös szereplések a falu rendezvényein
- Látogatás a nagycsoportosokkal az első osztályban

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat

A SZNÖK elnöke mindig büszke óvodásainkra, hiszen jól ismeri munkánkat. Tájékoztatjuk az óvodában folyó szlovák nemzetiségi nevelésről, másrészt az ünnepeink, kulturális műsoraink állandó meghívott vendége.

- Együttműködési megállapodás megkötése
- Segítség nyújtása nemzetiségi rendezvényeken
- Tájékoztató az óvodában folyó munkáról
- A SZNÖK anyagi és erkölcsi támogatása az óvoda irányába

Családsegítő Szolgálat

Jó hagyományokon alapul kapcsolatunk, folyamatos az információcsere és a közös segíteni akarás a hátrányos helyzetű családok érdekében.

- A hátrányos, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának megállapítása
- Információs jelzőrendszer működtetése
- Családlátogatások
- A szociálisan rászorulóknak segítségadás

Gyermekorvos, védőnő

Munkatervben rögzítjük a tanévben megszervezésre kerülő vizsgálatokat és az együttműködés konkrét pontjait

- A gyermekek egészségi állapotának folyamatos ellenőrzése
- Szűrővizsgálatok, hallás, látás, stb.
- Tanácsadás

Fenntartó Önkormányzat

A fenntartó és az óvoda közötti kapcsolatnak meghatározó a szerepe a működési feltételek meglétében, hiszen az együttműködés, a kölcsönös bizalom, egymás munkájának megbecsülése, a folyamatos információcsere alapozza meg a közös céljainkat. Céljaink megvalósítása érdekében fontos:

- Jó munkakapcsolat kialakítása
- Megfelelő információáramlás mindkét irányba
- Fejlesztések kezdeményezése az óvoda részéről
- Évente tájékoztatás a munkánkról, folyamatos együttműködés

Óvodák

A környező települések Szlovák nemzetiségi óvodáival (Piliscsév, Kesztlőc, Tardos, Annavölgy, Vértesszőlős, Sárisáp) évente legalább egyszer találkozunk. A társulásban működő Tát Város óvodáival rendszeres a kapcsolatunk. A további jó együttműködés feltételei:

- aktív részvétel közös rendezvényeken
- szakmai tapasztalatcsere
- kölcsönös információcsere
- egymás munkájának segítése
- testvérkapcsolatok kialakítása

VI. Befejező gondolatok

Megtisztelő, és egyben felelősségteljes feladat kisgyermekeket nevelni, de mi erre vállalkoztunk, ezt a tevékenységet választottuk hivatásunknak, ebből adódóan feladatunk a fejlődő világgal lépést tartva, az egyre újabb kihívásoknak legjobb tudásunk szerint megfelelni. Ezért figyelembe kell vennünk, hogy az óvodás gyermek egyéni fejlődéséhez, sajátos fejlődésének elősegítéséhez szüksége van arra, hogy testi-lelki biztonságban érezze magát. A gyermeknek olyan óvó, védő, személyiségfejlődést elősegítő óvodai neveléshez van joga, amely erre épül. Mindezek megteremtése a feladatunk, mely összetevődik egyrészt abból, hogy biztosítjuk a megfelelő óvodai környezetet, és hozzá elengedhetetlen az óvodapedagógus személyisége, aki tudja, hogy:

„az óvodás gyermek nem kicsinyített iskolás és nem tökéletlen felnőtt! Az óvodás gyermek tökéletes gyermek.”

(Körmöczi Katalin)

Ezek ismeretében tudja, hogy mik a feladatai a gyermeknevelés során:

- elfogadja őt olyannak, amilyen;
- elnyeri bizalmát;
- erősíti a gyermek öntudatát;
- tudatosan tervezi képességei fejlesztését;
- erősségeire, kedvező adottságaira épít;
- biztat, bátorít, ösztönöz;
- elismeri teljesítményét, igyekezetét;
- reálisan értékeli a gyermek teljesítményét;
- megerősítést, pozitív visszajelzést ad.

Hiszem, hogy az elismerésben, megbecsülésben, szeretetben, biztonságban élő gyermekek az óvodában társaik felé is ily módon fordulnak, hiszen ezeket a mintákat tapasztalják meg, ebben kellemesen érzik magukat.

Fent említett gyermeki szükségletek közül kiemelnék egyet, melynek legfőbbképpen fontos, és leginkább sürgető szerepe van és ez nem más, mint a **szeretet**, mely nélkül nem tudunk élni, sem felnőtt, sem gyermek.

Minden gyermeknek szüksége van arra, hogy az iránta való szeretetet kimutassuk.

Babocsai Istvánné
Tagóvoda vezető